

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Componenta 1: CP14/2021 pentru regiunea mai puțin dezvoltată Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local

Titlul proiectului: **Știu ce vreau! Cum susțin?**

Cod proiect **SIPOCA/MySMIS: 1039/151358**

Beneficiar: ASOCIAȚIA PENTRU PROMOVAREA ALIMENTULUI ROMÂNESC - APAR

METODOLOGIA DE EVALUARE A STRATEGIILOR ELABORATE LA NIVEL LOCAL

Subactivitatea 3.1. Instruirea reprezentanților ONG-urilor și partenerilor sociali

VERSIUNEA FINALĂ

ELABORAT:

MIRCEA MITRUȚIU - Expert Formator politici publice, lobby și advocacy

DECEBAL STEFANITA PADURE - Expert Formator politici publice, dialog civil și social

DATA: 20.01.2023

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional
Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Întrebări la care trebuie să răspundă evaluarea participativă:

1. Decizia privind alocarea resurselor financiare și prioritizarea proiectelor de investiții a fost adoptată participativ și consultativ *sau* discreționar și autoritar, doar pentru a conveni liderilor politici și economici locali, formali și informal, influencerilor și dealerilor (brokerilor) locali de putere?
2. Informațiile și datele colectate prin monitorizare sunt suficiente și de încredere pentru a asigura managementul riscurilor în implementarea strategiilor de dezvoltare locală?
3. Informațiile și datele colectate prin monitorizare sunt valorificate integral de către decidenții publici pentru îmbunătățirea ciclului de implementare și actualizare a strategiilor de dezvoltare locală *sau* sunt selectate doar acele informații pozitive care convin decidenților pentru a trage concluzia că nu trebuie schimbat și îmbunătățit nimic în abordarea de politici publice existentă?
4. Atunci când se constată o deraiere semnificativă de la calendarul, bugetul sau țintele/indicatorii de implementare, sunt analizate, identificate și explicate cauzele profunde pentru a ajunge și acționa la rădăcina problemelor *sau* sunt luate măsuri superficiale și rapide care nu rezolvă/elimină de fapt sursa problemelor?
5. Există un comitet de coordonare a evaluării participative a implementării SDL din care să facă parte stakeholderii interesați și implicați în etapa de elaborare și consultare publică?
6. Rapoartele de evaluare periodice sunt accesibile publicului pe website-ul autorității locale?
7. Evaluarea implementării SDL include analize de impact, cost-beneficiu (eficiență) și sustenabilitate (durabilitate)?

Evaluările de impact ar trebui să utilizeze un design experimental (atribuire aleatorie) sau cvasiexperimental, bazat pe eșantioane suficient de mari.

Cu alte cuvinte, studiile care au dimensiuni suficient de mari ale eșantionului pot pretinde un anumit grad de validitate internă, sunt bine construite și au un grup de control.

Evaluările de impact urmăresc să stabilească dacă o anumită intervenție publică de dezvoltare a modificat în bine rezultatele pentru populația beneficiară.

Problema centrală pentru toate evaluările de impact este determinarea contrafactualului: ce s-ar fi întâmplat cu beneficiarii dacă nu ar fi avut loc intervenția planificată?

Deoarece nu putem observa contrafactualul, se apelează ca proxy la grupurile de control sau de comparație din localități similare din același areal geografic și cultural care sunt folosite pentru a putea observa în același interval de timp starea beneficiarilor, în absența intervenției.

8. Sunt formulate recomandări de îmbunătățire și lecții învățate în urma implementării SDL care să fie utilizate în următorul ciclu de elaborare și actualizare a SDL?

9. Câte dintre obiectivele și rezultatele planificate prin SDL au fost atinse? În ce măsură activitățile și-au atins obiectivele?

10. Câte dintre următoarele tehnici de evaluare participative sunt utilizate practic?

- studiul documentației (rapoartelor de implementare și monitorizare; rapoartelor de progres);
- sondaje de opinie și percepție pe bază de chestionar;
- interviuri prin telefon sau față în față cu beneficiarii și cu actorii implicați în livrarea politicii de dezvoltare;
- studii de caz aprofundate ale unor proiecte implementate;
- focus-grupuri moderate;
- ateliere de lucru;
- paneele de experți și comitete consultative (sectoriale);
- observația fenomenelor și interacțiunilor pe teren, la fața locului;
- evaluarea între egali (peer review) pentru audit colegial (de exemplu, evaluarea unui GAL de către alt GAL din același județ);

De exemplu, Grupul de Acțiune Locală Kasvu din Finlanda a instituit un sistem de evaluare inter pares în colaborare cu un grup de acțiune locală din vecinătate, prin care fiecare GAL a efectuat sondaje și interviuri cu privire la o serie de proiecte de pe teritoriul celuilalt GAL.

Feedback-ul din partea unui omolog care se confruntă cu provocări similare, dar fără nicio implicare directă în punerea în aplicare a strategiei a furnizat informații valoroase pentru ambele grupuri participante.

Sursa: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=7DE31F71-C820-630C-F49F-4C0E4D343CBB;

- evidențierea schimbărilor semnificative în comunitate prin storytelling (povești de impact privind efectul de multiplicare și sinergiile create; povestea celei mai semnificative schimbări);

- analiza relevanței proiectelor implementate pentru problemele reale din comunitatea locală;
- calculul randamentului social al investițiilor (social return on investment - impactul social; auditul social al rețelelor formale și informale);
- analiza rețelelor sociale (legăturile create între actori în comunitate; rețele de prietenie, colaborare și partajare de cunoștințe; rețele social media; schimbul de informații profesionale; analiza grafurilor; construirea capitalului social de încredere; încurajarea voluntariatului; stimularea cooperării inter-generaționale și inter-grupuri populaționale; networking și socializare);
- analiza cost-beneficiu (beneficiile sunt mai mari decât costurile?);
- analiza cost-eficiență (puteau fi obținute aceleași rezultate cu costuri mai mici?);
- analiza de impact economic, bugetar, social, de mediu;
- discuții cu experții;
- colectarea de bune practici și puncte slabe în implementare - pentru identificarea soluțiilor de îmbunătățire a implementării și designului strategiei de dezvoltare;
- monitorizarea mass-media privind reflectarea rezultatelor dezvoltării locale;
- verificarea funcționării logicii de intervenție a strategiei (rezultatele obținute se datorează activităților și acțiunilor derulate?);
- analiza contrafactuală (ce s-ar fi întâmplat în absența intervenției implementate?)

Printre propunerile respinse, este posibil să se regăsească unele a căror calitate și relevanță diferă foarte puțin față de subgrupul celor acceptate.

Este, de asemenea, posibil ca unele propuneri acceptate să fie respinse din cauza resurselor financiare limitate.

Dintre propunerile respinse, subgrupul cel mai bine clasificat în procesul de evaluare va fi monitorizat de-a lungul proiectului ca și grup de control, alături de GAL-SIL finanțate;

- evaluarea participării cetățenilor și ONG-urilor în diversele etape ale procesului strategic;

11. Se utilizează evaluarea bazată pe rezultate, impact și dovezi privind livrarea promisiunilor făcute de decidentul public *sau* se merge doar pe bifarea formală a activităților prevăzute în implementare?

12. Care este performanța cheltuirii banilor publici? Resursele financiare au fost utilizate eficient?

- 13.** Cum se reflectă dezvoltarea locală în calitatea vieții și în calitatea serviciilor publice furnizate de autoritatea publică locală?
- 14.** Care sunt consecințele politicii publice asupra beneficiarilor? Activitățile și proiectele au produs rezultatele așteptate și schimbarea în bine în comunitate? Ce anume a rămas nerezolvat din problemele inventariate inițial?
- 15.** Au fost alocate resurse umane și financiare pentru activitatea de evaluare de către autoritatea publică locală care implementează SDL? Evaluarea a fost tratată ca o activitate importantă și prioritară?
- 16.** Sunt participanții la procesul de elaborare, consultare, implementare, monitorizare și evaluare a SDL reprezentativi pentru toate categoriile afectate de decizia/politica publică de dezvoltare? În evaluarea participativă au fost implicați stakeholderi ce cunosc bine specificul și contextul local? A crescut numărul de persoane din comunitatea locală implicate în procesul public de luare a deciziilor? Au sporit satisfacția și apetitul părților interesate de la nivel local față de oportunitatea de a participa la procesele locale de planificare și luare a deciziilor?
- 17.** Există o fișă de evaluare - pentru a facilita transparența procesului decizional - care să includă criteriile de evaluare ce acoperă puncte precum: conformitatea cu strategia; gradul de implicare a comunității; viabilitatea și durabilitatea proiectului; legăturile cu alte proiecte; efectele benefice pentru mediu și/sau pentru patrimoniul cultural; efectul de pârghie asupra investițiilor din sectorul privat?
- 18.** A fost evaluată valoarea adăugată a dezvoltării locale din perspectiva îmbunătățirii capitalului social, calității guvernării locale și animării teritoriului prin schimb de informații între părțile interesate?
- 19.** S-au creat oportunități de angajare și noi locuri de muncă în urma proiectelor implementate? Care a fost procentajul din populația neocupată vizată de strategia de dezvoltare locală? A crescut accesul populației și firmelor locale la infrastructura publică și serviciile publice?
- 20.** A fost realizată evaluarea nevoilor și resurselor comunității înaintea implementării SDL? Ne referim aici la: harta comunității; inventarul comunității; ierarhizarea problemelor; inventarul resurselor mobilizabile.
- 21.** Care sunt elementele ce vor asigura durabilitatea și sustenabilitatea impactului pozitiv generat de dezvoltarea locală după epuizarea finanțărilor publice? Care sunt elementele de multiplicare a succesului proiectului?
- 22.** Câte dintre caracteristicile unei evaluări de calitate - imparțialitatea; utilitatea; adecvarea tehnică din perspectivă sociologică și de calibrare statistică; implicarea

stakeholderilor; diseminarea feedback-ului și constatărilor; valoarea generată pentru resursele consumate - au fost atinse?

23. Cum a fost organizat procesul de reflecție asupra rezultatelor și constatărilor evaluării? Discuțiile și propunerile au fost sintetizate sub forma unui plan de acțiune pentru îmbunătățirea SDL cu ocazia actualizărilor sale periodice?

24. A scăzut numărul de reclamații depuse de cetățeni în urma unei selecții mai bune și participative a proiectelor prioritare implementate care au răspuns optim nevoilor (așteptărilor) membrilor comunității? Au îmbunătățit proiectele astfel selectate calitatea vieții, standardul de trai și calitatea serviciilor publice?

25. A crescut impozitul pe venit și TVA colectat în localitatea respectivă?

26. A crescut gradul de atragere a investițiilor productive creatoare de valoare adăugată și locuri de muncă în localitate? A crescut volum de fonduri europene și internaționale accesate și atrase în comunitate?

27. A scăzut ponderea populației cu risc de sărăcie sau excluziune socială?

28. A devenit localitatea mai atractivă pentru migrația internă și externă și pentru lucrătorii străini temporari (forța de muncă din străinătate), fapt ce a condus la sporul demografic (creșterea numărului de locuitori/rezidenți și contribuabili)?

29. Ce politici publice locale importante - strategia de dezvoltare locală; planul de urbanism general integrat; bugetul local; portofoliul de proiecte de investiții prioritare - au fost adoptate prin metode deliberative participative?

30. A crescut ponderea populației cu competențe digitale, civice și sociale?

Sursa: <https://ctb.ku.edu/en/table-of-contents/evaluate/evaluation/participatory-evaluation/main>